

سال ۱۰۱۲ تاریخ تاسیسی : ۱۵ شعبان المعظم ۱۳۴۳ شماره : ۶

نونه مراد ارسلو آلبن اده بربست
مرکز ارشدیت کورو کر فخر عرب

کوردستان دیاری

هه به کوردستان

DIYARI-YI-KOURDISTAN

هه نهای جاری به کوردی و عربی و تورکی درآچی

صاحب امتیاز و مدیر مسؤل : صاحب قران زاده

مدیر اداره

رشید شوقی

Handwritten signature

۲۹ مایس ۱۹۲۵ - ۱۳۴۱

۶ ذی القعدة ۱۳۴۳

به تر بانه

Handwritten signature in red ink

4

رئیس قایمندی پیشوی حکومت عراق

جناب جعفر العسکری پاشا

جناب جعفر پاشا له پانزهی ایلول ۱۸۸۵ میلادیدا له بندها توهته دنیا . نوزدهی نیسان ۱۹۰۴ به رتبهی ملازمه ثانیتی له حربیهی استانبول درچوه وهاتوودته بغداد ، له حرکات ناوبریی ابن الرشید وابن السعود بووه .

له ۱۹۰۹ دابوا کمال تحصیل چوودته المانیا ، له ارددی المانیا سه سال تعلیم ومانوهی دیوه وله ۱۹۱۲ دا بووه به یوزباشی له شر بالقممان نشان عثمانی وجمیدی وور کرتوه . له ۱۹۱۵ دا به بیباشیتی نارراوه بوافر یقاء له وی قوماندان قول اوردوی سنوسی بووه وکلی اعتماد شیخ سنوسی احراز کردوه و بووه به میرلو او مدالیهی حرب توک و المانیا وور کرتوه .

له ۱۹۱۶ له مصر غربی اسیر اردوی انکلیز بووه وهیناویانته قاهره . له ۱۹۱۷ التحاق اختلال « ملک حسین » ی کردوه . له ژیر امر ملک فیصل قوماندان اردوی عرب بووه له سوریه بووه به حاکم عسکری عمان ، له پاش قدری بووه به حاکم عسکری حلب . له ۱۹۲۰ که فرانسه سوریه ی اشغال کرد هاته وه بغداد . له حرکات حجاز دا بووه به فریق

ومدالیهی هاشمیه و نشان مقدسی میخائیل وجرجیس بریطانیای وور کرتوه .

له نهایت سال ۱۹۲۰ بووه به وزیر دفاع حکومت عراق له ۱۹۲۲ بووه به مرخص حکومت عراق له تک مرخص تور کداله اثنای مذاکراهی صلح له لوندره ولوزان حاضر بووه . له پاشاله لوندره بووه به مثل عراق . له ایلول ۱۹۲۲ کرایه وه بغداد ، بووه متصرف و قوماندان موصل . له تشرین ثانی ۱۹۲۳ بووه به رئیس قایمندی حکومت عراق . له آگستوس ۱۹۲۴ قایمندی کور را .

ارا انجاره یش له طرف حکومت عراق کرایه سنیر لوندره ، له مانک جزیراندا تشریفی اروا بولوندره . جعفر پاشا بو استقلال ملت عرب و عراق کلی خدمت وفدا کاری بووه ، حیاتیك قهرمانانه و وطن پرورانه ی هیه . کوردیش آزانی ، اصلاً کورده ، باوکی که مصطفی بك میرالایه وله کوردستان و عراقدا به مصطفی بك پهلوان مشهوره خلق ناحیهی قلاسیو که هیه .

**

بیرمان بیرمان کهن الملک ساله نهمه

رئیس پیشوی قاینه‌ی حکومت عراق

جناب جعفر پاشا العسکری

ترجمهء حال سلطان صلاح الدین ایوبی

ماوهیه

شیر کوه . له پاش مد تیک شیر کوه امری خوای
بچی هینا . خلیفه مفتون کلات ر فضائل صلاح
الدین بو بو ، خشونت طبع و ضرور امرای سائره
یشی لی معلوم بو . حلم و تواضعی صلاح الدین
خلیفه ی خسته ملاحظه و تأمل :

بو او هی که مزیت و اهلیت صلاح الدینی
دست کهوی و امرای اردوی حلیش بخاته
حسادت و غضب و بیان کیر یته وه حلب ،
مسند وزارتی تکلیف صلاح الدین کرد .

صلاح الدین ایوبی له اسفار موقته حریبه
ببزار بو بو و دائماً مشتاق و ارزو مند علم و عرفان بو
هیچ وقتی نهی اویست که به مسند صدارت
خوی بتواوی تسلیم مشغله حرب و سیاست بکا
لیکن خلیفه زور رجا و الحاح لی کرد ، هتا
امر له طرف سلطان نور الدینه وه بیت بو او هی
که کار و باری حکومت تیک نه چی صلاح
الدین موقه ام خدمته ی قبول کرد . فی الواقع
هر وه کو خلیفه تی که یشتبو ، امرای حلب
کو تنه حسادت و غضب ، و تیان صلاح الدین له
همومان بچو کتره ، ایمه ریاستی قبول ناکین ! ...

ماوهیه

شاوور که هاوار بو ملک حلب و شام نارد بو
واردوی شیر کوهی هینا بو له پاش کم بونی اردوی
اهل صلیب که وه د شتمنایتی ، فکر و پلان و ابو که
ضیافتیکیان بو ترتیب بکا و همویان بکثری . ام
عزم و قراره ی که یشته کوی شیر کوه ، زور کوته
اضطراب و حیرت ! ..

ام نوعه خیانت و خدعه یه طبیعت به عین
تدبیر و دسیسه مقابله ی اکا ، بیخ ظالم و خونخوار
به ظلم و ستم له بن دراهینی ...

جناب صلاح الدین له پیش شاوور دست
پیشه کی خوی کرد ، له پیش قاهره دا ، له صحرادا
ضیافتیکی ر یک خست .

شاووریش له تک سواره و محافظیکی زور هات
صلاح الدین هیچ حذر له م قوته نکر د چوه بره و پیری
پلی کرت و فری ی دایه خواره وه ، حشرات
لایفله حون اطرافیشی له تر ساوک قاز بلاو بونه وه .
خلیفه ذاتاً اه تغلب و ستم شاوور کلی ببزار
بو بو ، بو ازاله وجودی دائماً له انتظار فرصت
دا بو ، امر اعدامی دا ، انجام کار ، شاووریش
بجازات ظلم و تغلب خوی دی ! ...

خلیفه مصر مسند وزارتی دایه عهده

کوردیه که مان به چون حروفیک و چون بنوسین ؟ ماوه :

فرسه کان چي یا کرد ؟

فرسه کان له زمان ظهور دین اسلاما به حروف په هله وی این نوی ، ام حروفه له راسته وه پوچپ انوسرا .

وختی که به دین اسلام مشرف بون و حروف عربی یان قبول کرد دی یان که چند دنکیک خویان له الف و بی عربی یتیه ، چونکه ، له بر احتیاجیان له زمانه که یانا بهم دنکانه ، نه یان اتوانی وازین لی بی بن ونه شیات اتوانی له خارج حروف عربی یا حروف تازه بوام دنکانه ایجاد بکن هینایان له حرفه کان عربی استفاده یان کرد : بومر دنکیک لهم دنکه فارسیانه له عربی یاله دسته ی خوی (*) او حرفه که له تلمظا زور نزدیکتی وریان کرت و به زیاد کردن بازی نوخته ،

ویا اشارت وظیفه ی دنکه که یان پی بینی . بهم ترجه له داخل الف و بی عربی یا حروف ناییه تی بودنکه فارسیه کان ایجاد کرا و شکل حرفه کان عربیش تیک نه درا .

دنکه کان فارسی ، چوارن ، واو حرفانه که بویان قبول کراون امانه ن :

پ ، چ ، ژ ، گ . ام دنکانه ام کله فارسیانه ی خواره وه داهه ن و خطله ژیر حرفه کنیانا کیشراوه پ ، ا ، بند ، چا ، در ، اژدر ، گمازر

اینتری که حرفه کان شکایان عربی به ، که چي به واسطه ی اونوخته زیادانه که بو (ب ، ج ، ز) واودسته که زیاده که بو (ک) دانراون دنک مخصوص فارسی یان ورکرتوه . (**)

ر ، ل ، ن

حروف دانی : ث ، ذ ، ظ ، ض

حروف لیوی : ب ، م ، و ، ف

(**) له الف و بی عربی یا هشت حرف

هیه که دنکه کاینان عربین هرملتی که کله ی عربی قبول کرد یتیه زمان خویه وه ام هشت حرفه یی که اکرته بیوی به خستوتنه ناو الف و بی که به وه ، بلام وه کور عربی کان تلمظایان نه کردون . ام هشت حرفه امانه ن : (ث ،

*) حرفه کان الف و بی عربی ، بیجکه له حرف (الف) که به حرکه حسیب اگری - به چي چيکا و شکل تلمظایانه وه له ناوده ما له سر چند دسته یک جوی اکرته وه ، وه کون : حروف که دویوی : ا ، ح ، خ ، ع ، غ ، ه حروف ملاشووی : ج ، ز ، ی ، ک ، ق ، ش حروف زمانی : ص ، ط ، ت ، د ، س ،

تور که کان چیی بان کرد ؟

له پاش امه که تو که کان حروف عربی بان قبول کرد تا ماشایان کرد که تر تیبه که ی فارسی بو بان زور باشه . ذاتاً او انیش هرام چوار دنکه و (صاغر کاف و کاف یایی) بان له الف و بی عاربی زیاتر بو . بو چوار دنکه که شکل (پ ، چ ، ژ ، گ) بان ورکرت و بو صاغر کافیش سه نوخته یی پیچو کیان خسته سر حرف (ک) ، وه کو : ده کز .

امه جاران به (ددنگز) بان اخوینده وه ، ایستابه (دهنز) اخوینریته وه یعنی (دهلیا) . کاف یایی بان هرله شکل (ک) فاهیشته وه

ح ، ص ، ض ، ط ، ظ ، ع ، غ) . او ملتانه که سامی نین (ث ، ص) وه کو (س) ، ض ، ظ) وه کو (ز) ، «ط» وه کو «ت» «ح» وه کو «ه» ، «ع» بهضاً وه کو «الف» ویا «ع» یک خفیف ، «ق» بهمرن وه کو «غ یا خ» ویا «ق» یک سوک تلفظ اکهن . عربی کانیش او حرفانه ی مخصوص دنک ملت کانیترن وله شکل حرف عربی با انوسرین هر به دنک عاربی اخوینته وه : وه کو : «پ» به «ب» اخوینته وه الخ

وبه قرینه ای خوینته وه . وه کو : (ا کر) . امه به (به یه ر) اخوینریته وه یعنی (زین) . بازیک (کاف و اوی) ش قبول اکهن اما امه هر به (وار) انوسن حتی ایستا خه ریکن کاف تونی به (ن) و کاف یایش به (ی) بنوسن .

بو زمان بلوو چیی چیی کرا ؟

له بلوو چیی یا حوت دنک هه یه که له عربی ریقه چوار بان وه کو هینه کان فارسین ، وله برامه (پ ، چ ، ژ ، گ) بان هینا قبول کرد . بو افاده ی سی دنکه که ی تر ، که له دسته ی «ت ، د ، ر» بون ، له سر هر یکی له م سی حرفه چوار نوخته یی بان دانا : (ت ، د ، ر) . (ت ، د) دنک (ت ، د) ن به شرطی زمان بدری له ملاشو . وه کو :

کوردی	بلوو چیی
آلاذن	آنتیک
به تور برین	گدگ
(ر) نزیک (ل) کله ی (پلاو) ایه یه	
که به طجه ی سلیمانی بیژری . وه کو : (میرگ)	
یعنی شر له کل کردن	
توفیق وهی	ماویه

نوسینى کوردی چون بې

له ژماره ی پینجهم ماوه تاوه

اصلى قسه که	عرب چونی قبول کردووه	قسانه ی که له زمانى نیره قهرز ده گری لازمه به چه کوچکی میل لی (ملى) سهرو وکوی او قسه به به تهر حیک ریک بنیری که صاحب مال نیناسینه ووه . بیجه که لهره آهنکو و خوشی او زمانه ی ونوسینی تیک پی نه چی . له بهر اوه والیم راسته قسه کانی ژیره وه و ابنوسری :
پورت سعید	پورت سعید	
پاشا	پاشا	
روپیه	روپیه	
پارم شهری	پارم	
ژان ژق روسو	جان جاک روسو	

عربی	کوردی
ذات	ذات
ذوق	زه ووق
کانه	قاقز
دشمن	دورژمن
ضرر	زه رهر
قضا	قهزا
مستشار	موسته شار
مستثنا	موستنس نا
حضرة موسى	حزره تی موسا
حضرة عیسی	حزره تی عیسا
حضرة یسن پاشا	حزره تی یسن پاشا

قومی عرب بم میسالانه که له سره ووه
 نومراوه حرفی (پ) ی به (ب) و حرفی (چ) م
 بعضاً به (ج) م بعضاً به (ش) ن ، حرفی
 (گ) فیش به (ج) جیم کوری و نه ووه . له
 بوته وه آهنک و شیوه ی زمانه که ی تیک نه چی
 و نوسینه که ی نه کورری

۷- هرچی ادات ، حرف جر ، نسبت ،
 منفی ، اسم اشارت ، اسماء مرکبه ... هتد . بی
 لازمه به نه و او ی جو بکری نه وه . وه کو :

۶- بو نوسین لازمه آهنک ، شیوه ،
 لهجه ی زمانى اصلى ، آ کاداری بکری . نهو

فأبی بنوسری أبی بنوسری معنا که ی به تو کی مور « موررنکی جو » آرپه

مور « بیوک تندوراغاجی . جوو » یهودی

بدنك	به دنك	سس ایله
بیدنك	بی دنك	سسز
بناو	به ناو	اسمله
بیناو	بی ناو	اسمسز
بعل	به عتل	عتل ایله
بعاونت	به معاونت	معاونت ایله
بسكر	به عسكر	عسكر ایله . . هندی

« خوی کندی ، گندیسی

« خوی طبیعت

۹- نو سینوو خرنه نه که مان نابی بو طبقه ی

که وره که وره بی . ابی قایدی وا دایمزی حه مو

کس به خوشی و سوکی بنوسی ته و ویشونی نه ه :

له بو امه او صولی هجا و حرف دنکدار

لازمه رعایت بکری . وه کوله ماده کانه عرض

کراوه . له کورده کانا نه رانه که تحصیل عالشیان

بینی وه دیسان أم حرفانه له سهر قاده و اهنگی

کورد نه خوینه ته وه که وا بو بی ینه سهر ره ی

راسته

۱۰- وه کوله ماده ی چوو ارددم داعرض

کرا بو لازمه أم قسانه له یکتری جو بگری ته وه :

شوق = شوق ، آرزو

شوق « بر قوچیک باش اورمس ، صالانقی

نه و « نوروز سلطان

نو « دو قوز (۹)

ماموشا

حق شایس

صاحبقران	=	صاحب قران
چایخانه	=	چاپ خانه
ینکونی	=	یک بونی
ریکونی	=	ریک بونی
چایخانه	=	چای خانه
کتبخانه	=	کتیب خانه
باشماوه	=	باش ماوه هندی

۸- لازمه « و = 0 » ، و « وو =

00 » بم ترحه جو بگری نه وه وه کو :

رون = یاغ بون = قوقو ، رایجه

روون = صاف براق بوون = اولاق

نور « بالقی یانعی

نور « تورپ

آفره تی كورد - موقع اجتماعی یان

له ژماره ی پنجم ماوه تاوه :

وبدلكه پنجه لسل كلې ملتى مترقىش لی ده ده بن
ذاتاً ، هیوا یكى كه وره امر و كه بی تنویر و تعلیم
لادی بیكانه . چونكه له عنصر ماندا زمره یكى
صاحب سجه ی كورد ، صفتیكى اخلاق صاف
مابى لادی بیكانه .

فساد اخلاق ، بی عزى ، بی روحى اهالى
شاره كانمان به وانا هلنه بژاوه صاف و تزیه
(انموز جیكى روحى) كورد تشكيل ده كن .

تنویر امر انیش به تعلیم آفرده وه به ستراوه
تأمیتان ده كم او آفره ته فعال ونه خوینده وارو
عالی جنابانه ، بی تعلیم و تربیه بكرین ، له انكلیزه
عزمت ، له امریتان عملیتر ، له فرانسه متكرتر
اولاد بی ده كریین . (ماویه)
له سلای نیه وه پیروت

بوژیان و ژیاوندنی عائله یان فعالیت ام
خوشكه آزاوعقیفانه مان له هی پیاره كانیان كتر
نیه . سربسته كى وهایان دراره تی كه اشتراكى
همو ترحه سعی و عملی میرده كانیان بكن .
میرده كانیشیان به تجربه یكى زور بویان معلوم
بووه ژنه كانیان هتا حر بن سربست بن زیاتر
مربوط و محبت كرده بن لكیایان ، و زور تر یار به یان
ده دن .

قط آخ ! لكل ام صسته لكل ام فعالیت و ذكادنه
فطریه یان نختیكیش نه و دنده ی تربیه یكى
متین و منید اساسی بدن به منال كانیان ، خوینده
وار بوویه . به قطعیتكى ته واوه ره آمینم ، اكر آفره
تمان اقتدار یكى دلمی وایان بی كه تربیه یكى عصری
بدن به منانه كانمان زهر زو پیش اه كهوین ،

آمزه

مدیر سورداش سعید بك محمود پاشا مع الاسف له دى كیچینه توشى قضایك هاتوه
وكوژراوه سعید بك له خندان سعید پاشای رئیس شورای دولته . مكتب رشديه عسكریه سلیمانی
به همت و غیرت سعید پاشا كرابوه وه . امر و هرچی ارکان و امرا و ضابطان كورد هیه مدیون
ام خندانان . رجال ام خندانان بو تعالی و ترقى ملت كورد كلی حوایان داوه وهیشتان خریكن
خوا له كناه سعید بك پوری ، صالح پاشای برابى و منسوبین ام خندانان پایدار كا .

له کویه به خیر هاتن مندوب سامی

وکوله ژماره‌ی پینجهم عرضمان کرد بو فقامت
 مندوب سامی که تشریفی دچی بو کویه ،
 دس و بردله طرف هیئت مقتدره تعلیمیه نشیده بیک
 به خیر هاتن آخریه ، سر قلم وله طرف شاگردان
 مدرسه وه له وقت مراسم واسته بالدا به مقام
 واوازیك زور حزین و خوش به چپله ریزان
 عرض اطلاع مندوب سامی دکری . ابجاره
 له طرف ذاتیک وطن پرور و عالی جناب دینا
 صورتی هات بومان مع الممنزیه درج صحیفه
 دیاری کوردستان کرا :

یا خدا به خیر بی مندوب سامی ،
 سرهزاری دویس ذات کرامی .
 فخره بو کوردان ام زیارت ،
 باعث نجات له اسارت .
 ایرویه چیژنه که ذاتیک وا
 تشریف دهنی بو ولاتیک وا

که وره و بیجوکان یم هاتو چویه
 زور پی مسروره باخصوص کویه
 ترقی دکا ملک کوردستان ،
 له سایه‌ی عزم و همت اوان .
 بژی دولت بریطانیا ،
 هر برقرار بی له دار دنیا .
 ترقی ایجه بدست اوانه ،
 ساختا نجات بین ! وقت ژینه ...
 ایجه مندالین بیرمان وهایه ،
 اپارینه وه بوم غایه به .

دیاری کوردستان

« پارانه وهی ام منداله بی کناهانه البت بی
 دنگ نابی ! »
 له برامه‌ی که جریده کان سیاسی نیه ایجه دوباره
 تنها به ناو علم و عرفان شه کرامتی ام زیارت
 واتنساته بجی آهینین و بوسلیانیش رونا کی علم
 طلب و ارزو ده کین .

معارف و مکتب سلیمانی

دبی ، بیکیشی ابتدائی دبی ، له هلیجه یش مکتبکی
 ابتدائی دکریته وه . ماش دوسالی تریش سلیمانی بلسکوم
 مکتبکی نانویش هلد کری .

وه کوتی که بشتوین هتا ایلول دس له مکتب و معارف
 سلیمانی نادری ، فقط قرار وایه که له ایلول دو مکتبی
 تپا بکریته وه بیکیکی به اعتبار ابتدائی واولی شش صنفی

صرف نظر له زمان سر بخوبی ملت کورد و حاکمیت
 بان حتی له وقت عثمانیه ا سلیمانی له خصوص مکتب
 و معارف استثنائتیکی هو، وقتی رشیده عسکریه تنها که
 خاص چند ولایتیک بو، حسب اهمیت و لیاقتیه وه سلیمانی
 نظر دقتی جلب کردی و بیه همت و دلالت سعید باشای
 رئیس شورای دولت مکتبیکی رشیده عسکریه ی تیا
 کرابوه وه، کلی ضابطان اردو تخصیص ام مکتبه
 کرایو و کلی فائده ی بو بو. له باش اعلان مشروطیتیش
 اعلادی یکی ملکی ه بو.
 حکومت فخریه ییش له حق معارف سلیمانی الحق
 در بیغ عاطفت و اهمیتی ترموه، فقط له بدبختی و کم

مبالاتی خومان چند سالیکه له مملکتته کمان رونای علم
 و عرفان نای. شاگردان پیشو هیله یان لی روخا،
 هیجیان له بیر نما، منباله کان تریش له بر بی مکتبی
 و بی شویینی پی یان نه خویندرا، امثال جیکایان تریان
 اوا دایما پیش ا کهون، امان که کوره بون البت
 حد مصاحبه و منایسه ی امثالیان نابی، هیجیان دست
 تا که وی....

او مالی ام بی کناها نه به استوی ایله به !
 یاخوا، امر وش سعید باشایکی ترمای تیا هل که وی
 و سلیمانی دوباره سر که وی !....

بم ثبات و عزم تویه ای تویه صاحب قران
 بین بین الله وطن نمونه تا آخر زمان
 چونکه زانیت ترک تر کان عزت مستقبه
 زو مردی در پریت و کویه کبف الامان
 نائل فیض عدالت بوی باول مرتبه
 زینت دا منصب قائم نامی و عزو شأن
 قوم بد بختت که دی توی له ییشکوتن ادوی
 خوت نکرت هاتیه یاریه دستو بردوشان بشان
 جدید تابع به افعاله له اقوالی حیه
 کی به ترک کلم خوی کانیری تو؟ بو ماوزان
 صد تقلا و کوششت کرد، آخری عکس العمل
 بوه صیدی جنک دیوی جهل بی قید و امان
 کرجه وک یوسف زمانی کویه جاہ ستم
 شاهد صدقت عزیزی تومه سلطان زیان
 همت کرد و ناو دیاری کوردستان وه
 امتیازت سند وه، تاوان بی ناو و نشان
 فکر ملیت، صداقت، استقامت و ادبی
 عرض تبریکت ده کا «فوزی» بشکر و امتنان
 له البجوه سعید فوزی

ز کواتی که مجسم جناب صالح بك
 به جایه ناوی بنین افتخار کوردستان
 وطن به ذات شریف ما هیله ایرو
 اسیر منت تویه کبار کوردستان
 امل دم که له سایه ی جریده کت دائم
 حدیث فضل هنر بی شعار کوردستان
 ورق ورق که ده خوین عبارت کوردی
 طبق طبق زرو سیمه تار کوردستان
 بناوی اهل فضائل دایم جزاک الله
 همیشه تازه بهاره دیاری کوردستان
 له کر کو که وه؟ علی رفیق

دیاری کوردستان :

ام دو برابه کلی انتات و مرحمتیان تواندوه . خومان
 هیچ لایق ام انتات و ستایشه نارازین هرچی بیزری بو
 هومانه . انسان به تنها بی دهلات و کم بهایه له تاوکل
 و جماعت خوی، مردهو کار و بار و هرایه . صاحبو
 دستگیرمان برادر و خزمانه، ایله، رابوردویر فقط بو اولاد
 و احناد مله بی که کمان ا کر خویشان نه بین به کس
 کمان، بشمان نامینی . تشویقات یکیکه له عوامل
 موفقیت و ماثر انسانیت و کرامت (دیاری کوردستان)
 به تاو خوی اصالة به تاو صالح زکی بك و کالة عرض
 شکران و منتداری دکا .

به نور شمس معارف دیار کوردستان
 منوره به جریده ی دیاری کوردستان
 له زوق نسر فنون و معارفی جمله
 غریق لبه شکرانه شار کوردستان

القسم العربي

عيد الفقراء

التمة

٢

فلم هذا السكوت ؟

فكان اسؤال نزار عذا وقع اشد من وقع
الصاعقة على مسامع رباب اذ انها ذكرها بذكريات
مؤلمة فضلت الموت على ان يقف عليها « نزار »
ويعلم مصير اباه ، وحالة امه . ولكن ما ابعد
الموت لمن يتمناه ؟؟

موقب رهيب وما أزعج وعاطفة ام رؤم
وذكريات اولها حلوا واخرها مر .

امتزجت كل هذه المواطف وشكلت منظراً
يقتت الاكباد ومذيب الصخر الجلود . ام تماق
ابها والدموع تنهمر من ما آفها والطفل حار
لا يدري ماذا يفعل ؟ ولا يعلم ماذا يصنع ؟ فاسترسل
لماطفة المنونة ورمى بنفسه في احضان امه

هناك اطلقت (رباب) لخالها العنان وتصورت
ايام السعادة التي قضتها في ظل زوجها وكيف قدر
لها ان تفترن به منذ خمسة اعوام ذاقا في غضون
ثلاثة منها احلاوة « الحب » وعمت ما بسعادة الزوجية
ثم قضى ابوه وابوها وكانا سنداً لها حيال الهموز
ولولا مرتب زوجها الضئيل من وظيفته اذ
ذاك لسقطا في هوة « الفقر » من قبل ذلك
وتصورت كيف حل بهما الفقر عندما فصله رؤسائه
من عمله ولم يحزن ذنباً الا (اقتصاد) الحكومة في

(يزانية) كان يثاؤه في هذه امة طيفة الصغيرة يستفد
ما في « الحريية » من « دراهم » وشغل كامل
ميرانيها وقات رباب بان الحقيقة الحقية هي : ان
هؤلاء (الرؤساء) قد ابقوا على اولاد كرامة للوالد
فلما مات هذا ارادوا ان يلحقوا به ابنه ولكن
بالموت جوعاً ، وما علموا اهم بذلك (الاقتصاد)
يقضون على زوجة طاهرة ودية وطفل بري .
تذكرت رباب كيف كان يقضي زوجها سخابة
نهاره في التفتيش عن شغل يكسب منه بضع
درهمات يسد هارمق طفلهما الا انه كان يورد
في النساء ويدها افرغ من فؤاد ام موسى
فازدادت حالهما سوءاً بمرور الايام ولولا يقين من
الايمان برحمة الله لرددت (رباب) قول الشاعر :

لولا بقيت دين امسكت قلبي

لقلت ان اله الخاق لم يرني

وكان زوجها يخبرها عند عودته :

— بانه رجي خالداً واسترحم من بكر فلم ير
منهما اقل رحمة وعاطفة . وانه او شك ان يعتقد
بان الناس كلهم امثال بكر وخالد . فكانت تجول
في عيني رباب دمة هي ذوب الفؤاد الذي صهرته
نيران الامسى وكانت تجاوبه على قوله هذا بقولها :
— يا لله هل ضاق هذا ببلد العريض بورد
رزقنا ؟؟ بينما (القرباء) فيه مترفون .

— الرجاء مصدرها الله وحده يازو حتى العزيزة وقلما
 يرحم الانسان اخاه لانسان بلغ اليأس اشده من قلب
 الزجين يوم ذلك اضطرت رباب اخيرا ان
 تسأل من جيرانها عن رجل خير يفهمهم في اسداء
 جميل اليهم ليعين بها في وظيفة مهمما كان نوعها
 ومهما ضل راتبها . وعقدت النية على الذهاب الى
 (الباشا) الذي وصفته لها جارتها (سلمى)
 واخبرت زوجها بذلك فمارضا اشد المعارضة
 ولكن الماح رباب رده عن عزمه وتغلب على
 عياده واخبرته بان (الباشا) هو السيد الاكبر في
 دوائر الاعمال وصاحب الكلمة النافذة بين اكابر
 الرجال وهو لا يقصد عن اسداء المعروف الى
 كل معوز ومهلوف وقله يرد طالبا او يخرج من
 لده خانبا

حظت رباب في اليوم الثاني بمواجهة الباشا
 فرأت امامها شخصا في ثيقت الرابع من العمر
 بوجه نيم عن (دهاء) عظيم قد افرغ محياه
 في قباب من الدمامة . فلما وقعت عيناه على رباب
 بهرته ملاحظها ولعت عيناه يبريق من جنون
 للشهوة الحوانية فابتسم ابتسامة من يتوقع القلبية
 على خصمه وطلب اليها ان تقترب منه فخطت
 نحوه خطوة وهي ترتد وجلا وادرك من
 حركته واشدراة انه يدعوها الى الخطيئة وانه
 يريد ان يساومها على عفافها . ادركت انه يريد
 عرضها عننا لتلك المعاونة التي ينوي اسداءها اليها

فلم تنله عفاها ان يصارحها بآفة افساح وقات
 له : باباء وكل جارحة فيما فساد تنطق :
 مكانك ام (الباشا) فالوت خير من مساعدتك
 ولشئق اعذب من رجائك واذا اضطر زوجي
 الى التسول في الاسواق وأنا امينة له بحافظة على
 عفا في فذلك خير لي وله من الخيانة على ان يكون
 (باشا) مثلك

ثم تصورت رباب كيف انطلقت هاربة كأنها
 ضيعة افلتت من مخالب اسد جائع . وكيف
 عادت الى زوجها واخبرته بما جرى لها مع الباشا
 وكيف راودها عن نفسها فاستصمت

حدثه بالامر بلا غموض ولا خفاء فما كان
 اشد ارتياحا حين رأته قد هبط وافقاً وتناول
 من احد الادراج في دولاب عتق شيناً اسوداً
 لم تتبينه في اول الامر ثم قال : وكل ما في وجهه
 يدل دلالة واضحة على انه سئم هذه الحياة (هذه
 هي الرجة)

فلم تشعر الا وسقط امامها جثة هامدة لا
 حراك به .

هذه هي الذكرى فما انكأها وما امرها هذا
 هو مصير الزوج (النمس) والد (زار) وهذا
 هو الممر الذي يحال زرار ان يتف عليه ، او
 بالاحرى هذه هي حكاية الاب الذي يؤمل زرار
 عودته صباح العيد كما وعدته امه .
 استيقضت رباب على صوت ابها (زار)

يادها فاستفاقت من غفلم فسمعتة يقول :

- انصتي يا اماء الى المدافع قلها اطلاق معلنة بانصرام
شهر رمضان وحلول (العيد) فما اشد سروري
يا اماء لحلول (العيد) ! ساشاءد ابي . سيقه ابي
من وجنتي ويضميني الى صدره كما تضميني انتي
والاحسن من ذلك بندي انه سيشتري لي حذاء
اوريباً كحذاء سالم ابن جارنا ورداء مطرزاً
بالذهب كردآء صديقي (سعيد)

- تعال الي يا ابني لاضمك الى صدري

- تعال الي لا ياك بك بدموعي

- علام ابكا يا اماء ونحن في يوم عيد ؟؟

وهل يبكي المرء في صباح (العيد) ؟؟

- نعم يا بني يبكي المرء صباح (العيد) اذا

كان (فقيراً) ودموعي هذه هي عيدتك لان

عيدنا هذا هو (عيد الفقراء)

خلف شرقي امين

الداودي

الشعب الكردي لا يموت

لا شك ان وجود الشعب الكردي في القرن
العشرين قد اثبت انه صالح للبقاء بدليل مادي
لا يمكن انكار بدايته لانه يامس باليد ويشاهد
بالعين . لقد نازعته البقايا شعوب قوية ودول
عظيمة حتى اندثرت وانقرضت او اندمجت في
غيرها وهو ثابت يكاد يشبه الطود الذي يستظل
به في انفه شم من الشجاعة ولرجله رسوخ في
مستنقع معترك الحياة الدائم . الشعب الكردي
سيحي على مر الدهور وان كره الظالمون لانه فيه
الرجال المنورون اعمالون ومنهم المتخرجون في
مدارس الاستانة واوردية العالية ومنهم الذين قتلوا
الدهر خبيراً وعلوا من ابن توكل للكتف
ذهب الجبهة الى ان الكرد ليس لهم تاريخ ولا
آداب عندهم والصحافة الكردية للطائفة برد ما

ينكرون عليهم حجة دامغة لاندحض بالمكارة
والسفسطات المنطقية .

وقد اعربت الامار ببلاغة سكوتها ان الكرد

اسسوا الدول في الازمنة القديمة والوسطى و عاشوا

في الازمنة الاخيرة امراء في ظل الدولة العثمانية

ولم يخضوا لها بالسيف بل صلحا وحابا بالاسلامية

ولما بدد هذه الدولة الدهر صار المقيمون منهم في

ولاية الموصل ينظرون الى الحكومة العراقية

بذلك النظر الذي كله شفقة وحنان لما بين الشعبين

الكردية والعراقي من الجهة الجامعة الاسلامية

والاقتصادية ومن الله التوفيق .

بنداد

(ش)

القلوب الكبيرة

﴿ الرجال الذين خدموا اوطانهم وانهمضوها - سلسلة اجنات تاريخية تفيد الشرقيين ﴾

عكف على الكتابة وحول كل قواه العقلية الى تأليف رواية عام ١٨٤٦ وكان قد بلغ منتصف عمره فباع روايته من احدى المجلات الكبرى التي ظلت تنشرها طول السنة وما نهت من نشرها حتى كان ناكراي حديث المجالس واسم الكلمة الوحيدة التي كانت تكثر من ترديدها في كل ساعة ودقيقة كل شفة ولسان .

كوسبوسكو - البولندي الذي قام ثلاث دول كبرى لتحرير بلاده في عام ١٧٧٦ وصل الى باريس للتساب نادبوس كوسبوسكو البولندي مضطهدا مطرودا من وطنه . وهناك تعرف الى الدكتور بياامين فرنكلن ممثل الولايات المتحدة في فرنسا اثناء الثورة الاميركية على الانكليز . وتمكنت بينهما عرى الصداقة حتى ان فرنكلن - بعد ما سمع عن بطولة البولندي وكونه ضابطا محربا باسلا - سلمه كتاب توصية الى القائد واشنطن الاميركي وارسله الى اميركا ليضم الى الجيش الاميركي المحارب لتحرير بلاده من غير الانكليز . فدخل في الجيش وحارب في مارك لانجناج زانجها الباهرة على يده وصفا . فكانت له يد بيضاء مرفوعة في نهضة اميركا ورفي الى رتبة قائد كبير . واحبه الاميركيون حبا جما . وكان قادرا على ان يمش في اميركا براحة وهناء لكن مطامحه

ناكراي - الذي ربح شهرة لا تموت .

الانسان بخلق ليعمل عملا لا يناسبه - واه ومها بيدل وبغير من الاعمال والمشروعات فانه يلاقي الفشل فيها كاه ولا يشتد له ساعد او برسخ قدم الا في ما تدفمه اليه الفرزة . هكذا كان ولهم مكيبس ناكراي الاميركي فانه كان يملك مئة الف ريال ومثل هذه القيمة في عهده كانت تقدر بثلاثة اضعافها في هذا العهد .

كان يتلها غنيا ذا مركز عال عند الناس ومع كل ذلك لم ينجح في عمل من الاعمال . وكان فشل يدفعه الى عمل واحد لا يناسبه سواه فلما كان يتده اليه او يعرفه واخر تجربة له في الشغل كانت المقامرة فلمب على ثروته حتى اضاع نصفها . وكان خصمه في اللعب رب اكبر روايته التي كتبها بذلك ودناه المستر دويسيس .

ولما رأى ثروته تضيق تحول الى المسارح وصار ممثلا فلم يفلح ولم تسر الناس حركاته وكان من حين الى آخر يكتب بعض فصول في الصحف ويجهل ان الكتابة وحدها سبب نجاحه فلم يحترفها ليعيش منها . ثم صار محاميا فكانت اعماله في الشرع اردا عاقبة عليه منها في المسارح واخيرا بعد ما رأى نفسه يفشل في كل عمل كبير او صغير

العالية نحو بلاده جملته لا يذوق للراحة طمها لم
تذق بلاده طعم الحرية والاستقلال .

فقد ساعد الولايات المتحدة على تحرير نفسها .
وعزم على مواصلة الجهاد لتحرير بلاده . ولهذا
لم يرض بالبقاء تحت اكاليل الغار في ارض الولايات
المتحدة .

كانت بولندا واحدة تحت نير ثلاث دول قوية -
روسيا ومانيا والنمسا - فقسمها وقطعت اوصالها

وارقت سكانها ظلما وحورا بعد ما كانت من
الدول توتة الحبارة . فرجع كوسوسكو والوطه

واخذ يفتخ من جديد بين مواطنيه في بوق
الحرية قائم في صدورهم نيران الحقد على المحتلين

بعد ما اهتمت بيران لوطنية الصادقة . وانضم تحت
لوائه الاف من التطوعين للشورة فاعلن العصيان

والتمرد الب حكمة ذاتية منته لنفسها دستورا
يقضي بالدفاع والجهاد لاسترجاع حقوق الوطن اليه

فهيبت روسيا لاجتاد لثورة وجردت الى بولندا
سلسلة فورة وحرها كويوكوكا الواحدة بعد

الاخرى وظهر اده من الروسيين كاهم
فتنفست بولندا عندئذ العمداء وتفضت عنها غبار

الجمود وقامت كلها تؤيد زعيمها الاوحد وتحارب
بقوة الحق والسيف مقتصيا . قايدت عنها اشد

اعدائها خطرا وانتصرت بتونها الضميفة على قوة

تزيدها اربعمائة مرات عدا ووقفت مرة ثانية على
قدمها الكما لم تزل مكسورة الحاحين من تسلط
المانيا والنمسا على ناني البلاد . وهذا العالم كاذب مهرا
باتصاره الناصر وقدر عظمته حق قدرها لان
مبادي الحرية التي درستها في اميركا ظهرت تاثيراتها
العملية في وطنه واندوا التي غرستها في نفسه مبادي
الاستقلال وسبقها دم الشهداء ماء اخذ ينمها بين
بني قوه .

لكن الحق لم يصف له حيد كما اراد . فقد
هتت امانيا والنمسا اصره روسيا على العصاة

للاولاديين . نالت تلك الدول العظمى اموالها
ورجالها ومداتها لمانيا للحاربة شرب دغير فقير

ضيف يناضل عن كيانه وحياته وغزتها الحوش
الحرارة من ثلاث جهات . لكن كوسوسكو

ورجاله الابطال حاربوا لانقاذ مكلفينهم انما ما باعظا
من الدم ثمن كل انج يدوسونه من ارض بولندا -

وما زالوا يراقبون حتى اسكر سيف بولندا
فجنا كوسوسكو على ركنه مة ورا امام القوة

ومجروها رصاصها فاخذوه اسيرا مغلوبا اكنه
مرفوع الرأس عالي النفس باذخ اشرف امام

الكثير عددهم وامتد بين على الحق والداثين على
الحرية بقدم الجور والهمجية .

اي نوع من الحواجب تلبس ؟

اما نحن البشر فمصنع حواجبنا في ايدينا
ونجملها غاية الانطباق على عيوننا وفي الوقت
نفسه فاخرها او تتجاهل وجودها هناك . ومن
الحقائق المقررة ان كل واحد منا يحمل معه في
حاله العقلية طاقتا من التفويض والارادة التي
تبدعها مقدما فتكون اشبه بحواجب الميول
تجذب قواها العقلية وتنبهها من رقية الحق كما
هو وهي متنوعة في اشكالها من حيث الفرض
الاعمى . كثيرون منا ولدت معهم فالشخص الذي
ولد غنيا او صار غنيا يظن غالبا ان الفقير هو
شر ضروري وانه احط منه من كل وجه وتفكير
العدم يلبس احيانا ما يمد من قبيل الحواجب
الوهمية فتحملة على الاعتقاد بان كل الاغنياء
ارباب وانهم يسرون على الدوام لامتصاص آخر
قطرة من دمه . فهنا تطبق من الحواجب العقلية
عنه من الذي على العقل ويجول دون سعيه
ومثابته على تحسين حالة الطبقة التي هو منها
وانساء المسكينات - اللواتي يتعين علينا
الاشارة اليهن بلطف وتؤدة بسرن والملايين تحيط
بهن من كل صوب وعلى عيونهن العقلية حواجب
موسومة « باصلاح » وسهل علمهن ترك الحياة
من ان يتركن الازياء فينظرن رأسا الى القمة
القائمة على رأس السيدة السائرة امامهن ويصرون

بعم القارى . ان الحصان الذي يجز للمركبة
يلبس الحواجب او هي التي توضع على ناحيتي
عيذه لتحول دون تلفته بمنه او بسرة وتمحجب
عنه ما سوى الحادة التي يسير فيها . والحصان هو
حسب رأي احد اساتذة رباغة الحيوانات
الفرانسوا بن حوان بليد حتى ليقال ابلا من
المترير . فهو يلبس الحواجب لكي لا يرى
الاشياء التي حوله . لكي يسير على خط مستقيم
الى ان يجذب اللجام لسر طريقة سيره ومن
احل هذا دبروا له هذه الطريقة ليكون
سيره مستقيما

وراك الحصان او سائق العربية التي يجرها
يرى اجل مناظر الطبيعة ويتمتع بالمجسات
منها . اما الحصان فلا يرى شيئا فخرمانه المناظر
الخلفية من الامور الضرورية لانه يلبس اذا لم
يسير راح في طريق غير التي يراد ارساله فيها
ولكن ليست حواجب الحصان الصووعة من
الجلد هي الحواجب الوحيدة . فهناك عدد كبير
من الحواجب العقلية تختلف اشكالها بحسب
اختلاف الناس . ولكن الحصان مذكور في
لبسه الحواجب لانه قد رغب على ذلك وهو بكرها
ويتور احيانا عند ما يشدله السائق اللجام ليصرفه
عن السير في غير الوجهة المطلوبة

على شراء مظاهراً حتى ولو تأتي عن ذلك هـ و ط
 لسهوات على الارض او افلاس الزوج المنسكين
 واتساء في الملابس مثلهم في الامور الاخرى
 يحافظن على الاصطلاح ولا ينظرن الى الحقيقة
 اذا كانت بشكل غير شيكها المروف عندهن .
 فلي اتساء ان يفكرن لانفسهن او كما قال ذلك
 الحكيم بوكل الذي وضع مجلدات من الحكمة في
 كلمات قليلة بقوله « لا يجب على النساء ان يتعلمن

المجمل من الجهل » فلو امكن اتساء التخص
 من حواجهم التي تستر الحقائق عنهم وصرن
 ينجان من الجهل خجلهم من قبعة السنة الماضية
 او خجلهم من الحكم ذى التحاسين الموضوع في
 غير محايها لوثب العالم دفعة واحدة امبالا عديدة
 الى الامام — هذا كل ما نقوله عن اتساء قانه
 لا يستطيع رجل مهيا كان قلبه قاسياً التماذي في
 توبخهن

الانتحار من الكتب الفاسدة

وردت الانبا من فيانا تقول ان الحرائد النسوية
 تتخوف من قهشي داء الانتحار في الملاد النسوية
 لان هذا الداء يكاد يكون عمومياً وهو يفتك
 بالاولاد كما يفتك بالرجال والنساء
 وقد انتحر في الاثناء الاخيرة ولدان في فيانا
 في يوم واحد . ويقال السبب في ذلك الانتحار
 الويل هو مطالعة الكتب المفسدة للاخلاق وقد
 وجد في غرفة الحمام التي انتحر احد الولدين فيها في
 منزله شنقا كتاب طبي يصف الشنق وصفا « جيلاً »
 وفي الخامس والعشرين من الشهر افادت
 انتحر تلميذ مدرسة في الثامنة عشر من عمره
 بطلاق الرصاص على نفسه . ووجد اماله في
 غرفة الانتحار كتاب من الكتب المؤلفة بقلم
 ليتش يدح فيه الانتحار مدحا عظيماً

يفتشون عن مكتبة ايفان الهائل

اقدت برقية من موسكو ان حكومة السوفيات
 قد اتخذت اول خطوة في الحفر عن مكتبة ايفان
 الهائل الذي عاش في القرن السادس عشر والذي
 في اواخر حياته اخذ بنجني جواهره وكتبه
 الثمينة خوفاً من ذوي الدسائس الذين نالوا
 حوله في بلاطه

ويقال ان مكتبة ايفان الهائل من اندر مكاتب
 العالم كان قد جمعها من كل مكاتب اوربا الكبرى
 وفيها كتب عربية وآتورية وبيزنطية ثمينة جداً
 منسأة جلداتها بالذهب والجواهر

ويظن ان هذه المكتبة وكثير من كنوز
 ايفان الهائل موجودة الان تحت قصر الكرملين
 وقد وكل الى الاستاذ ستانزي الثقة الاثري
 الروسي الكبير بهذا العمل الخطير

لما كنت في النائية من عمري

تعال وانظر ابني فان الحى تشتمل بين جانبيه
وتكاد تقترسه فرئت لحالها وتناوات قبعتي وحققتي
وسرت معها حتى وصلنا الى بيت صغير وهناك
الفتى ولدأ صغيراً يتقرب على فراش المرض والام
ففحصته وعالجه ولما فرغت من عملي اجلت طرفي
في انحاء المنزل فاستدلت من اذنه على فقر صاحبه
فاخذتني النفقة عايباً ورفضت ان اتقاضي منها
اجرتي ولما اردت الخروج نالها ما قد يساعدها
على شراء الادوية لولدها ولم يكن ذلك للولده سوى
دافيد بدجورج الواقف امامي الآن وانه ليسرني
ان الآن على احسن حال .

فتأثر الوزير من سكاية الشيخ وترقفت
الدموع في عينه ثم اعتلى منبر الخطابة ثنية
وظل من الحاضر بن ان يبره اسماعيل لحظة فلما
سادم السكون قال لهم اسموا ماذا يقوله هذا
الشيخ الابل ثم اشار الى مثفذه المحسن اليه
ومرد عليهم القصة التي سمعها منه قبل ذلك ثم ان
وشفعها بالشكر العظيم لمنقذه في طفولته .

حدث المستر لوي بدجورج رئيس الوزارة البريطانية
الاسبق جماعة من اصرفائه عن اقدام ما يذكره عن
عهد طفولته فروى لهم الحادثة التالية وقد
حدثت وهو في الثانية من عمره : قال : توفي
والدي يومئذ وكان يسكن مع والدي في عمرو وكثير
من غير ان يترك لها درهما واحدا ففدت بلامين
ولانصر قاضرت الى سبع ائات منزلنا واني لا
ازال اذكر تسمى واقفاً على باب بيت اشاهد
الجمالين ينقلون اذاننا وحاجياتنا وانا اكاد اشتغل
غضاً وحقاً .

ومن الطيف ما بروى عن المستر لوي بدجورج
انه لما فرغ مرة من الكلام في اجتماع سياسي
وكان قد اصبح وزيراً دنا منه شيخ احنت السنون
ظهره وسأله هل انت دافيد لوي بدجورج نجل فلان
فأجابته الوزير متعجباً : نعم يا سيدي فقال الشيخ :
كنت ام ارس في شباني صناعة الطب وبنما كنت
جالساً ذات ليلة في منزلي دخلت على امرأة تكي
وقالت لي بصوت خنقته العبرات برك يا طبيب

من اقوال الحكماء

العالم لا يعرف كم هو مديون الافكار
امرسون
لصبر فن من فنون الرجاء فوفيا رغس
كان العالم تيمسا . والحدايق فقراء . والرحل
متاوها حتى تبسمت المرأة
كامبل

شفافك الصامته ابها الزهرة الملقاة . فكل
بوق منبر وكل ورقة كتاب مفيد .
هوراس سمث
الوثنية تعبد المخلوقات بدلا من الخالق
وليم كاي

تور کجه قسمی

کریه لریمزه نه یا عالی بز ؟

بر قوماشدن داهای زیاده ظریف و موافق ناموس
اولدینی بیلدیریکز .

مدور و طوب بر چهره نك ضعيف و بناء عليه
مريض بر سه یا به هر حاله مرجح اولدینی ،

ینی بخشایش فطرتدن اولان طویل اولغی ثقیل
کور و بده کندیلرینی نازک و نحیف بولوندیرمغه
نیرت ایتمک اجلسز اولمکه چالیشیق ، و بناء عليه
موی تعجیل ایتمک درمک اولدینی ا کلامقده

قصور ایتمکیز . ایی و قوتلی و او کچلری الحاق ا آله ری

کیش ایاق قابی کیمه لرینی توصیه ایدیکز .

کندیلرینه اعتماد تقیر و دنیاده کیمه سز

قالمش کپی هر ایشی مساعیسه و وجوده کتیر مکده

پک بوهوک مشکلاته غلبه ایشمک خاصه لری

قرانیدش اولاجنی تقیرمه همت ایدیکز .

ناموسلی ، و کو کسندده او کلک و قولاری

صیوالی فقیر بر ایش جینک زنگین و سوسلی بر آ لای

تبدار دن ایلک کره قیقل اولدینی بیلدیریکز .

اندری بانچه ایشلرینه و آثار طبیعتی سومکه

بوسؤاله بر آمریکا نزنه سی قرق سنه اول
شو جوانی ویرمشدر . قرق سنه اول اولکی
آمریقا منکور هسنی کورته رهن بویازی بی بو کونکی
نسله ارئه ایدهرک بر مقایسه به یول آ چمنی
فنده لی کورمه لیدر .

کندیلرینی ائی بر مکتبه تربیه ایدیکز ،
ییمک پیشیرمه سنی او کره تیکز . چماشیریتامغی ،
اوتو یامغی ، جوراب یامامغی ، سو کوک دیککی ،
کندی البسه لرینی کندیلری بیچوب دیککی

تعلیم ایدیکز . ائی ا کک طبعنی ، و برده ائی بر
و طباعک اسپنچیار مصرفنی تنقیص ایلدیه کادیکی

تفهیم ایدیکز . بر دولارک یوز سنت قیمتده
اولدینی وانجاق وارداتندن ممکن اولدینی
قادر از صرف ایدنارک برشی آرتدیرمغه

موفق اولایله جملرینی و وارداتندن زیاده
صرفیاتده بولونارک عموماً دوچار فتر و ضرورت

اولدینی آ کلامغه سعی ایلدیکز .

اعمالی پیشین ویریلهرک آ لیش بر باده

قوماشک ویره سی به مبايعه اولونمش ایلکلی

حکومت نخمه نك امر و مساعده سيله اور و پادن وطننه ، اقربا و اوداسی اره سنه ،
بصره یه عودت ایدز عراق و عرب قهرمان عالی شانی سید طالب پاشا حضر تتری

آلشدر یگز . ا کر قدر تکز مساعده ایسه کندیلرینه فن موسیقی ، رسم و سائر صنایع بدیعه تعلیم
ایتدیره بیلدیه کزده بونلرک اهمیتی درجه ثانیه ده بولوندیغنی خاطر دن چیقار میگز !
ماشیا کزمنک ، عرب ایله کز مکدن داها لطیف اولدیغنی و یانی چیچکارک دخی انی تماشادن
لذت الانر عنندنه حائز لطافت بولوندیغنی بیان ایدیگز .

اولدیقلر دن باشقه دورلو کورونمکه چالشمقندن توقی ایتمکی و (نهوت !) و یا (خاییر !)
دیگه مجبور اولدیقلری وقت ، بو ایکی کله ایله حقیقه فکرلرینی افاده ایتمش اولغنی اوکره تیگز .
تأهلده کی سعادتک ، کرک او یولده ایدیلن مصارف و سناهته و کرک ارکک مالک

اولدیغنی ثروتده اولمایوب ، انتخاب ایتدیقلری زوجک مزاج و طبیعتده اولدیغنی بیلدیگز .
بووصایه نك جمله سنی تفهیم ایدوب ده قیزلر کزده لایتمه قناعت حاصل ایدمک احکامیه عامل
اولدیلمی ، ارتق هیچ برشیدن اندیشه ایتمه ییک ! قیزلر کزی قوجهیه وبرک ، اوزمان انلر طریق
رفاه و سعادت کی کندی کندیلرینه کشف ایدمکرلر ... »
که زیان شعیب

یکی اسلام عالمندە ملیت جریانلری

محرری - دوكتور شكري محمد بك سكبان ماہ :

گورولیورکه وجدان ملینک تشکلمده
لسان ، حرث ، عرق ، جغرافیا ، سیاست ،
اقتصادیات و مذهب باشلیجه عامل لدر . هر
مؤلف یا شادیغی عصرک تکاملات مدنیه سنه
نظراً عوامل مذکورده دن بعضیلرینه داها چوق
اهمیت عطف ایتمشدر . بو مناسبتله بر چوق
عصر دن بری ملیت و ملت مفهومی تورلو ،
تورلو تلقی لره زمین تشکیلی ایدیور . بوصول
ربع عصرده ایسه مشترکاً یا شامق ارزو وارادده سی
ملیتک عناصر اساسیه سندن معدود اولمشدر .

دینک او لیورکه لسانلری بر اولان ،
تشکیلات تشریحیه و اوصاف حیاتیه اعتبار یله
عین اصل و عرق دن نشأت ایدن اخلاق و طبایع
جهتیه یکدیگر لینه مشابه اولان انسانلرک
مجموعی بر ملت تشکیل ایدرلر .

بو اوصافک هیئت عمومیه سنی ابراز ایدن
اشخاص اکثریا عینی اراضینک ساکنلری اولمق
حیثیتیه یکدیگر لینه صیق روابط اقتصادی یله
مربوط بولونورلر . بعضا مذهب اعتبار یله آرازلنده
اختلاف موجود اولسه ده اکثریا عین دینک
سالکی بولونورلر . مع هذا بر ملت تشکیل ایده

بیلمک ایچون بوتون بو اوصاف و عناصرک اجتهاعی
شرط دکلدر . بر چوق مؤلف لرملیت مفهومی
داها زیاده عملی لشدیر ییورلر ، بوسبوتون
بسیط بر حاله افراغ ایدیورلر . دییورلرکه ملیت
بر حالت فکری به در ، ملیت بر اعتقاد در
عینی افکاری ، عینی اعتقادی بولم یئر بر ملت لدرلر .
روابط مشترک یه مالک اولدقلرینی حس
ایدن اشخاصک هیئت عمومیه سی بر جماعت
ویا بر ملت تشکیل ایدرلر ، اکثریا بولر بر حکومتک
تحت اداره سنده تشکیلات یا پهرق کیندی لرینه
خاص اراضیده ساکن بولونورلر . ایشته نه وقت
که ملیت لرک غایه امالی تحت تحقیق ایدرسه او وقت
دولت لری ده میدانه کنش اولور . اونوقاملی یز که
دولت انجاق افراد ملتک امانک مادی برشکله
گیر مش اولسندن عبارت تدر

بر چوق ملت لر دولت تشکیل ایتسه دن بر چوق
نسل اولیسی قلمبرنده برابر یا شامق ، کندی
مقدرات لرینه بالذات حاکم اولمق احتیاجنی حس
ایتمک صورتیه یا شامشدرلر . هنوز بر شکل
ظاهری و مادی لری یوق ایکن وسائر ملت لرایله
کندی لری آراسته حدود جغرافی موجود کلکن

غرائب ۱

د کرمن طاشنك دده سی

دنیانك اك بوئوك د کرمن طاشی افریقاده
بولنیورمش . بو طاشك اوزونلی ۳۵۰ و بو كسكاكي
۱۰۰ و كنیشلكی ۹۷ قدمدر بر قدم تقریباً
۳۳ سانقی مترودر .

مردیونلرك اك اوزونی

چینده مقدس طوتیلان تابشان طاغنده بر
مردیون واردر كه ۶۰۰۰ بصامفی واردر .
بومردیونك اك صوك قدمه سنه جیقانلر ۱۸۱۰
متر و ارتفاعه جیقمش اولورلر جینلیلر بومردیوننی
بر هفتهده انحق جبقا بیلورلر مش مختلف برلرده
بولنان او طه لرده یاتوب دیکاند كدن صكره
بوللرینه دوام ایدرلر . بو مردیون حال حاضرده
اوج یوزقانلی بر بنابه معادلدر . جینلیلرك عندنده
مقدس اولان طاغه تریف اولنان مردیوانه
جیقمق هر بابا بکینك ابشی دكادر .

کوبکله ببله حق حیات و حریت

انکاترده بر کوبك خودی نامنده بر بسنك
خانه سنه کیدر ، اوراده استراحتنی بولورودونمز .
کوبك صاحی محکمه به مراجعتله خودی بی سرفتنه
اهام ایدر . محکمه بو ادعای غیر محق بولهرق رد
وکوبك ، کندبسی ایچون افندی انتخاب
ایتمك حقنه مالک اولدیفنی تبلیغ ایدر .

بینه ملت اوله رق طانمشلردر . بناء علیه اوصاف
مبسوطه بی حیز افرادك ملت حالنده طانمالری
ایچون بیهه حال حکومت و دولت وجوده
کثیر مهاری شرط دکلدر . نامل که هر دولتک ده
بر ملت تشکیل ایتمه سی مشروط دکلدر .
ایشته سابق اوستریا مجارستانك هابسبورغ
ایمپراطور لغی متفاوت و متخالف بر چوق ملترك
بر خلیطه سی ایکن حرب عمومینك ایتماع ایتدیکی
صدمه آیله بر چوق پارچه لره انتسام ایدهرك
داغیلدی . اسویچره و سائر ده بوز سره دندرلر .
هر حالده ملترك تعضونده مناسبات عرقیه دن
زیاده وجدان عمومینك ادراك تقسینك دها
مهم ومؤثر ولی اولمشدر . اگر چه بویله اولمامش
اولسه ایدی بو کون ملیت فرقلری موجود اولماز
یالکزر عرق فرقلری اولوردی .

حال بو که بو کون بر عرقدن متشعب بر چوق
ملتره تصادف ایدیورز . بو ملتره دین
عرقدن نشأت ایتمش اولدقلرینه رغماً آرارنده
مدهش خصومت و اختلاف ملی واردر . بالفرض
روسلر کبی اسلاو اولان لهیلر لسان و امزجه
و حرث اعتبار یله آرارنده کی فرقدن طولایی
دها وار

سالانه دیاری کوردستان

هزار لاپرهیه

له بغداد، له دره وه امثال دیاری کوردستان هیه. مثلاً العالم المنصور، الادب، الحقائق المصورة... الخ امثال دیاری کوردستان، ن. امانه یش اسبوعین، هفته‌ی جاری درآچن، به لاپردی دیاری کوردستان هر یکی شانزه لاپره، اگر به بی بواردن هه هفته بیک درچن له سالیگدا دی ۸۰۰ : ۸۳۲ لاپره یان بی. دیاری کوردستان ولو جاری پانزه روز جاری و پاش مدتی ده روز و نهایت هفته‌ی جاری درآچی فقط سالانه‌ی هزار لاپره به بو اوانه‌ی که آبونه‌له سرام مقداره قید و حساب دینری. له نقاست و رجحانیت مندرجات و رسم له امثالی زیارتی که تریش یته له ناو انواع مشکلات و محرومیتدا مهادباً جهول و نقد ادب. بو وینت گرباران و خوبنده واران بو شرف و منفعت برادران و خزمان هتا هیزمان له بر بی پله پیل بو اکین. له ایه سعی و غیرت. له برا و خزمان همت و معاونت، له خنداوند عالمیانیش قوت و موفقیت تخی دکین.

له طرف ارباب جهد و استقامت، بو اشنابان حق و حقیقت ولو که ام حساب و مقایسه به زیادیشه فقط بو اوهی که فداکاری و قناعتان ملاحظه

بفرهون و کوی نه دنه لقائت دشمن و بهانه‌ی جهول و حسود عرض اطلاع و ادران و خزمان کرا.

له افضل علما و ارشد سادات سلیمانی جناب شیخ محمدافندی کلانی بو بیک عینان مصلحتیکی تجاری تشریحی هه... هفته بیک ما به سمر پیری (۲۴ مایس ۱۹۲۵) کرایه وه سلیمانی خواله نکیان بی.

بو تجارت و مصلحت خویان له اشراف و تجاران کوردستان اوانه‌ی که تشریفیان هاتونه بغداد عرض به خیر هاتنیان و تخی آسان بو کلا و باریان اکین.

اوانه‌ی که رسمی رجال کورد و مشاهیریان لایه و ترجمه‌ی حالیان دزانتن رجا اکین دیاری کوردستان به معاونت و لاتفاتیان منت بار وله معلوماتیان وطن و ملتیان بهره‌دار بفرهون. رسمه کانیان کم نابی، بویان دنیربنه وه.

هرچی بو اداره خانه بنیری نه خریته سمر ریز و نوره‌ی خوی. نه وانه‌ی که آثار و اشعاریان ناردوه و هیشتا له چاپ نه دراوه ایمان بیورن. ژماره‌ی جهوت انشاالله لاپره‌ی زیارت و مندرجانی بالاتر و خوشتر دی.

(اداره خانه مان گویزایه وه بر امبر مزگوت حیدرخانه) طبعت فی مطبعة القرات ببغداد